

LUND UNIVERSITY

Dendrokronologisk analys av församlingshemmet i Linköping

Linderson, Hans

2019

Document Version:
Förlagets slutgiltiga version

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Linderson, H. (2019). *Dendrokronologisk analys av församlingshemmet i Linköping*. (Dendrorapporter i Lund; Vol. 2019:85). Lund University.

Total number of authors:

1

General rights

Unless other specific re-use rights are stated the following general rights apply:

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Read more about Creative commons licenses: <https://creativecommons.org/licenses/>

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

LUND UNIVERSITY

PO Box 117
221 00 Lund
+46 46-222 00 00

19 september 2019

Nationella Laboratoriet för Vedanatomi och Dendrokronologi, rapport nr 2019:85

Hans Linderson

DENDROKRONOLOGISK ANALYS AV FÖRSAMLINGSHEMMET I LINKÖPING

Uppdragsgivare: Hallgren Hantverk, Kärleksstigen 1, 546 30 Karlsborg (kontaktperson Matias H. 0704-224377) org nr 720505 5994

Område: Östergötland, Linköping **Prov nr:** 17772-17785 **Antal sågprov:** 14

Dendrokronologiskt objekt: Plan1 17772-77, Plan2 17778-81, Bottenvån 17782-85

Resultat:

Dendro nr	Prov id; PS=profileradStock SK=stolpe korsvirke GB=golvbjälke	Träd- slag	Antal år; (antal radier om annat än 2)	Splint (Sp) Bark (B) Vank. (W)	Datering av yttersta års- ring i provet	Fällningsår V(vinterhalvåret)	
17772	A;PS	Tall	123	Sp 65, W	1699	V 1699/1700	
17773	B;PS	Tall	127	Sp 62, W	1698	1698/99	
17774	C	Tall	142	Sp 67, W	1797	1797/98	
17775	D; SK	Gran	86	B	1809	1809/10	
17776	E	Tall	77	Sp 38, W	1797	1797/98	
17777	F	Gran	92	B	1929	1929/30	
17778	G	Tall	120	Sp 52, W	1798	1798/99	
17779	H	Tall	72	Sp 45, W	1697	1697/98	
17780	I	Tall	69	Sp 44, W	1699	1699/1700	
17781	J	Gran	144	B	Ej datering		
17782	L; SK	Tall	39	Sp 28, B	X	*	
17783	M; GB	Tall	49-lw	Sp 42, W	X	*	
17784	N; GB	Tall	48-lw	Sp 36, W	X	*	
17785	O; GB	Tall	44-lw	Sp 32, W	(X)	*	

Uppgifter inom parentes i resultattabellen är inte helt säkra uppgifter.

Kommentarer till de olika byggnadsperioderna

Provenienser för materialet är från Östergötland, bedömningsvis södra halvan om inget annat anges.

Vinterhalvåret 1697/98-1699/1700

Fyra prover funna på plan 1 och bottenvåningen varav två, prov A & B, är profilerade. Övriga är H & I.

Vinterhalvåret 1797/98-1798/99

Två, C & E, är funna på plan 1 och den tredje, G, på andra våningen.

Vinterhalvåret 1809/10

Funnen på plan 1 och utgör en korsvirkesstolpe av granvirke.

Vinterhalvåret 1929/30

Funnen på plan 1 och har en västsvensk proveniens (Västergötland eller intilliggande område)

Den gemensamma men icke bestämda avverkningstiden "X"

Detta virke utgörs av golvbjälkar på bottenvåningen samt en korsvirkesstolpe. På grund av det fåtaliga årsringsantalet blir inte dateringen stabil. Men tre dateringsförslag med följande vinterhalvår framkommer: 1678, 1752 & 1846. Möjligen något att arbeta utifrån i arkiv eller dylikt.

Beskrivning av tabellen ovan

”Dendronummer”, är en unik identitet för varje prov hanterade på laboratoriet.

”Antal år”, årsringar som är analyserade i vissa fall har det inte varit möjligt att mäta årsringsbredden, då har årsringarna räknats, vilket har markerats med ”+n” om inget annat anges bedöms felet högst ± 1 . I samma kolumn förekommer någon gång noteringen ”ew” eller ”lw” dessa termer härrör från engelskans early wood (vårved) och late wood (sommarved) och beskriver graden av den yngsta/sista årsringens utveckling. Detta indikerar att virket är avverkat på sommaren.

”splint, vankant, bark” indikerar hur många årsringar som saknas i provet. Förutsatt att provet går att datera och man har vankant eller bark i provet så får man en årsexakt datering (extrema undantag finns). ”nära vankant” uppges när det finns indikationer om detta, till exempel i fältanteckningar eller om en sågskiva följer en naturlig kurvatur i rundvirket. Om vankant (den rundade avslutningen av virket där barken har försvunnit) saknas och splinten syns kan man beräkna fällningsåret med hjälp av splintstatistiken för olika trädslag och förhållanden. Vanligtvis används 17 ± 7 år på ek och en mer varierad bild på tall med en maximal variation på ± 20 år. Saknas splinten (”ej sp”) anges en så kallad ”efterdatering” (*terminus post quem*). Virket får då en äldsta möjliga datering. Teoretiskt kan virket vara hur ungt som helst men mer troligt handlar det om upptill några tiotal år senare avverkning än angivna efterdatering. Detta diskuteras vanligtvis i rapporten.

”Datering av yttersta årsring i provet”, är alltid årsexakt vid en datering. Om provet inte kan korsdateras med en daterad dendrokronologisk serie anges ”ej datering”. Detta uppträder oftast vid ett litet årsringsantal (unga/snabbvuxna/kraftigt nedbrutna träd), udda trädslag (i Sverige är ek och tall bäst), för få prover från den undersökta konstruktionen, störd tillväxt etc.

”Beräknat fällningsår” här görs en beräkning utifrån dateringen av den yttersta årsringen i provet och hur många årsringar som beräknas saknas i provet. Felmarginalen som anges täcker mer än 95 procent av proverna. Finns barken eller vankanten kvar på provet ges dateringen påföljande vinterhalvår om inga andra noteringar har gjorts. Vinterhalvåret avser trädets viloperiod så att ingen årsringsbildning sker i stamvirket, viloperioden påbörjas normalt i augusti och pågår till maj söder om Norrlandsgränsen (ungefär Dalälven). Stamvirkets viloperiod blir succesivt längre mot fjällens trädgräns.

Faktura framställs senare av Lunds Universitet.

Mätresultaten kommer att bevaras på laboratoriet och utnyttjas i universitetets forskning.

Proverna kommer att ingå i RAÄ´s arkiv och förvaltas av laboratoriet.

Rapporter och andra skrifter angående de dendrokronologiska resultaten tas tacksamt emot.

Med hälsning och önskan om fortsatt samarbete.

Hans Linderson, Laboratorieföreståndare

Lunds Universitet

Laboratoriet för Vedanatomi och Dendrokronologi, Sölvegatan 12, 223 62 Lund

E-post: Hans.Linderson@geol.lu.se

Tel: 046-2227891 (mobil)